

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. mevrouw M. Overmeen en de heer E. van Mierlo
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo.

Almelo, 3 november 2023.

Betreft: Ongevraagd advies n.a.v. zorgelijke berichten over de mentale situatie van veel jongeren.

Geachte mevrouw Overmeen en heer van Mierlo,

Hierbij ontvangt u een ongevraagd advies naar aanleiding van meerdere zorgelijke berichten over de mentale situatie waarin veel jongeren zich momenteel bevinden.

De Adviesraad heeft zowel uit persoonlijke ervaringen als uit de bestudering van onderzoeksrapporten over dit thema begrepen dat het noodzakelijk is voor genoemde groep tot actie over te gaan. Of, zoals de directeur publieke gezondheid GGD Twente onlangs, bij het bekend maken van de laatste onderzoeksgegevens, de gemeenten in het werkgebied oproep tot actie over te gaan. *“De GGD Twente geeft aan dat extra aandacht voor psychosociale gezondheid van jongeren hard nodig is”.*

In de meest recente versie van de Preventieagenda 2022 - een dynamisch ontwikkeldocument – heeft de Adviesraad geen actie ten behoeve van genoemde doelgroep gevonden.

De Adviesraad heeft u in de afgelopen maanden in andere adviezen zijdelings gewezen op de mentale problemen van veel jongeren.

Corona

Meerdere organisaties wijzen in dit verband op de ontstane mentale klachten bij jongeren als gevolg van de coronapandemie.

De GGD Twente meldt in haar Gezondheidsonderzoek COVID-19 dat het aantal jongeren met een groot risico op psychosociale problemen opnieuw is gestegen.

“Dat zijn emotionele problemen (zoals zenuwachtig, snel angstig of depressieve gevoelens) en gedragsproblemen (zoals driftbuien of ernstig opstandig gedrag). Dit is een zorgelijke ontwikkeling. Eén op de vijf jongeren in Twente heeft een hoog risico op psychosociale problematiek. De zorgen over de psychosociale gezondheid van jongeren namen vóór de coronaperiode al toe. Tijdens de

coronaperiode is dit verder verslechterd. Voor kinderen (4-12 jr.) zien we dat één op de dertien in Twente een hoog risico heeft op psychosociale problematiek. Ten opzichte van 2017 is te zien dat iets minder kinderen geen risico hebben op psychosociale problematiek”.

GGD Twente publiceerde in 2021 ook onderzoeksresultaten over de psychische gezondheid van jongeren. Die waren zorgwekkend. “Eén op de vijf jeugdigen vanaf 12 jaar denkt wel eens over suïcide.”

Twentse jongeren tussen de 12 en 16 jaar zaten in de periode van het onderzoek minder goed in hun vel dan in de periode voor de coronacrisis.

Het RIVM wijst op het verband tussen zelfdodingsgedachten en mentale klachten. Sommige groepen denken meer over zelfdoding na. Vooral jongeren die zich heel eenzaam voelen (sociaal en/of emotioneel) en jongeren met mentale klachten zijn vatbaar voor deze gedachten.

De organisaties achter de Hervormingsagenda Jeugd 2023 – 2028 melden in de inleiding van hun agenda:

De Nederlandse jeugd beschouwt zichzelf als één van de gelukkigste van Europa. Anderzijds geven veel jongeren aan te kampen met mentale gezondheidsproblemen. De nasleep van de coronamaatregelen speelt hierbij een rol, maar ook prestatiedruk (bijvoorbeeld in het onderwijs), de druk vanuit social media en zorgen over de toekomst (huisvesting, klimaat, bestaanszekerheid) veroorzaken onzekere, angstige of zelfs depressieve gevoelens. En die komen in alle lagen van de bevolking voor.

De Rijksoverheid meldt bij monde van (demissionair) minister Dijkgraaf van Onderwijs met een aanvalsplan te komen om het aantal voortijdige schoolverlaters in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) terug te dringen. In het studiejaar 2021-2022 waren er 30.242 nieuwe voortijdige schoolverlaters; het hoogste aantal in tien jaar tijd. Hoofdoorzaken zijn (de nasleep van) corona en de krappe arbeidsmarkt. Door het grotendeels sluiten van mbo-scholen door corona en het daarmee gepaarde onlineonderwijs verloren veel studenten hun motivatie. Reden genoeg om deze groep nauwkeurig in de gaten te houden.

Uit een onderzoek van Eén Vandaag onder ruim 3.000 ouders van kinderen tussen de 12 en 25 jaar blijkt dat 7 op de 10 ouders zich zorgen maken over de mentale gezondheid van hun kinderen. Ze zijn bezorgd over de invloed van social media, pesten en de druk die op hun kinderen gelegd wordt om te presteren. De helft van hen heeft zelf een kind met psychische klachten: dat zijn vooral de kinderen tussen de 18 en 25. Veel ouders wijzen naar de coronacrisis als oorzaak van de problemen van hun kind.

Tot zover een beperkte weergave van de vele onderzoeksresultaten die de afgelopen periode bekend zijn geworden. De Adviesraad zal hieronder, naast de beschreven onderzoeken, verwijzen naar enkele andere onderzoeksresultaten.

De Adviesraad Sociaal Domein Almelo vraagt de aandacht en actie van de gemeente Almelo, als eerste verantwoordelijke voor alle zorg en hulp aan de jeugd binnen haar gemeentegrenzen, voor de beschreven problematiek.

Wij adviseren u hierbij gebruik te maken van de mogelijkheden voor en expertise van preventieve activiteiten ten behoeve van de doelgroep van diverse organisaties/ketenpartners, zoals bijvoorbeeld de GGD Twente, jongerenwerkers, Avedan, schooladviesteams, de wijkteams, de afdeling(en) Preventie van de GGZ of de jeugdhulpverleningsinstellingen. Ook zijn er mogelijkheden vanuit de E-Health, zoals het programma Grip op je Dip, een digitale, bewezen effectieve online interventie voor jongeren van 16 t/m 25 jaar met stemmingsklachten.

Met vriendelijke groet,

Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Almelo,

André Witvers

Wvd. Voorzitter

Gebruikte bronnen:

- Corona Gezondheidsmonitor Jeugd en de Kindermonitor van GGD Twente. I&O Research. 02-06-2022 Bebbber en Nijkamp
- Mentale gezondheid jongeren, Gezondheidsonderzoek Covid 19, 31-05-2023, RIVM.
- Aanvalsplan tegen voortijdig schoolverlaten in het mbo, Rijksoverheid, 03-04-2023, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Kamerbrief.
- Hervormingsagenda Jeugd 2023 – 2028, hervorming van de jeugdzorg en het stelsel. Rapport.
- Zon MW, Onderzoek naar het effect van corona op de mentale gezondheid
- NOS Nieuws, 11-05-2022, Lockdown trof mentale gezondheid jongeren, veel ouderen voelden zich juist goed
- Onderzoek naar corona en mentaal welbevinden, 04-08-2023, Nederland Jeugd Instituut. Met een uitvoerig overzicht van relevante onderzoeken en de resultaten. Wetenschappelijk artikel of preprint.
- Preventie Agenda 2022, van goede zorg naar positief gezond leven. Gemeente Almelo. December 2021.